HUIS VOOR
KLOKKENLUIDERS

Huis voor Klokkenluiders
Muzenstraat 89
2511 WB Den Haag

Postbus 85680
2508 CJ Den Haag

Telefoon: 088 - 1331000
www.huisvoorklokkenluiders.nl
contact@huisvoorklokkenluiders.nl

Drs. P.E. Heerma
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Den Haag, 10 november 2026

Onderwerp: Taak- en budgetanalyse toezichts- en handhavingstaken Wbk

Geachte heer Heerma,

Namens het Huis voor Klokkenluiders bied ik u hierbij de taak-budgetanalyse van PwC aan met betrekking tot de toezichts- en handhavingstaken van de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk). Dit onderzoek komt tegemoet aan de belofte van uw ambtsvoorganger uit voorjaar 2025: '*Om goed in beeld te krijgen wat ervoor nodig is om het Huis goed toe te rusten op bestuursrechtelijke toezichts- en handhavingstaken ben ik voornemens dit via onderzoek in beeld te brengen.*'[1] Dit onderzoek is in samenspraak met uw ministerie en in opdracht van het Huis uitgevoerd.

De onderzoekers van PwC hebben de taak-budgetanalyse uitgevoerd aan de hand van een procesbeschrijving van de in te richten toezichts- en handhavingstaken van de Wbk, in combinatie met benchmark- en ervaringscijfers van zowel de Nederlandse arbeidsinspectie, de Autoriteit Persoonsgegevens en de Inspectieraad. De uitkomst van de analyse is dat er structureel een bedrag van ten minste € 2,8 miljoen benodigd is voor de bestuursrechtelijke toezichts- en handhavingstaken van de Wbk bij het Huis voor Klokkenluiders. Dit in aanvulling op onze huidige begroting.

Ik herken en onderschrijf de uitkomst van de taak- budgetanalyse van PwC, aangezien deze globaal overeenkomt met de eerder door ons gemaakte inschatting[2]. In de analyse is onze visie over de invulling van de toekomstige toezichts- en handhavingstaken verwerkt. De methodiek van de analyse dwong scherpe inhoudelijke keuzes af om met minimale middelen een maximaal effect te bereiken. Op grond van gesprekken met andere toezichthouders en stakeholders zien wij dat de meeste maatschappelijke winst naar verwachting te behalen valt door in het toezicht primair preventief in te zetten op naleving door werkgevers, zodat we daarmee zullen beginnen. Dan komen misstanden eerder in beeld, waardoor maatschappelijke risico's en kosten aan de voorkant kunnen worden voorkomen of aangepakt. Indien preventief toezicht niet leidt tot naleving van de wet, komt -in de fase daarna- handhaving in beeld.

---

[1] In de brief over de stand van zaken van het klokkenluidersdossier aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van de minister BZK (Kamerstuk 35851-74), 10 juli 2025

[2] Notitie als reactie op vragen van de minister. *Toezicht en Handhaving door het Huis*, 17 maart 2025.

Het is nu van groot belang dat de overheid snel en slagvaardig optreedt en uitvoering geeft aan het amendement-Leijten[3], dat eind 2022 door de Tweede Kamer is aangenomen. Als bestuur van het Huis achten wij het noodzakelijk en ook haalbaar in 2028 te starten met de toezichts- en handhavingstaken van de Wbk. Dat is nodig omdat het Huis op dit moment de wet niet kan handhaven terwijl dat in de praktijk wel nodig blijkt. Zo hebben vele bedrijven en organisaties nog altijd niet de vereiste meldregeling en ervaren werknemers bijna zonder uitzondering benadeling na een klokkenluidersmelding. Het is ook haalbaar omdat we als Huis gereed zijn om met de implementatie te starten. Nadat de benodigde aanpassing van de Wbk is gerealiseerd, wordt invulling gegeven aan de doelstelling van artikel 17i, en aan het vereiste van de Europese klokkenluidersrichtlijn (EU 2019/1937) om te komen tot *"effective, proportionate and dissuasive sanctions"*.

In de PwC-analyse zijn ook de kosten van toezicht en handhaving op het benadelingsverbod in de Wbk meegenomen. Ook effectieve handhaving van dat verbod is hard nodig. De wet stelt dat *"een melder (...) tijdens en na de behandeling van een melding van een vermoeden van een misstand niet [mag] worden benadeeld"* (art. 17e). Maar zolang benadeling van melders niet gesanctioneerd wordt, zal de meldbereidheid bij potentiële klokkenluiders laag blijven. Met als gevolg dat ernstige misstanden blijven voortbestaan, met alle maatschappelijke kosten van dien. Pas wanneer ook deze sanctiebevoegdheid wordt ingezet, zijn wij als Huis en samenleving in staat klokkenluiders daadwerkelijk te beschermen.

Ik vertrouw erop dat u deze taak-budgetanalyse voorafgaand aan het commissiedebat op 26 november a.s. aanbiedt aan de Tweede Kamer, zodat de uitkomsten van dit onderzoek bij het debat betrokken kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[3] Amendement Leijten (kamerstuk 35851-51). De indieners stelden o.a.: *'Het benadelen van klokkenluiders mag niet onbestraft blijven. Doordat het Huis voor klokkenluiders deze taak op zich kan nemen, ontlast het melders en klokkenluiders en het versterkt de rechtsstaat door de verantwoordelijken voor ernstige misstanden te kunnen sanctioneren.*